

ACHTER DE DIJK

HUGO LOGTENBERG

Achter De Dijk

Uitgeverij Podium
Amsterdam

Inhoud

Voorwoord 7

- 1 Perentaart 19
- 2 Waakvlam van het goed 23
  - 3 Daluren 45
  - 4 La petite mort 59
  - 5 Waku Waku 73
  - 6 Sabbat 89
  - 7 Lieve vrede 107
- 8 Terug in de moederschoot 127
- 9 Een onbeschrijfelijke eer 145
  - 10 Soulbrothers 161
- 11 Het fort Van der Lubbe 179
- 12 Scherven in de porseleinkast 191
  - 13 Groef 211
  - 14 Bethlehem 227
  - 15 Jas 249

Toegift 261

Verantwoording 279

Dankwoord 283

3 Daluren

Het tv-debuut van De Dijk zit er bijna op. ‘Ik voel alleen het bloeden, het bloeden van mijn hart,’ zingt Huub van der Lubbe live in de grote, witte tent van het Veronica-programma *Nederland Muziekland* vanaf een grote discovakbeurs in Hilversum. Het is woensdagavond 15 september 1982.

Bij het slotakkoord steekt de zanger zijn hand in de binnenzak van zijn blauwe colbert terwijl hij recht in de camera kijkt. Hij tovert een echt bloedend hart tevoorschijn. Hij is er die middag speciaal voor naar slager Arie Helleman gegaan, in het centrum van Amsterdam. Die heeft voor Van der Lubbe een stuk van een pond uit een koeienhart gesneden. ‘Ik moet er vanavond wel een beetje mee opvallen,’ had de zanger gezegd.

Waar Van der Lubbe geen rekening mee heeft gehouden, is dat het hart na een paar uur repeteren en wachten onder de warme tv-lampen meer weg heeft van een versleten lever. Onervaren als de band is, is het vergeten de regisseur van het muziekprogramma in te lichten over de act.

Precies als de voorman van De Dijk na de laatste zinsnede – ‘Om mijn niet te stélpen bloedend hart’ – het donker uit-

geslagen stuk vlees uit zijn binnenzak haalt en aan het publiek toont, wisselt de regie van camera. In een laatste shot van de band zien de kijkers thuis nog net hoe Van der Lubbe op het podium theatraal voorover ter aarde stort. Dan zwenkt de camera naar presentator Erik de Zwart. Die bedankt zanger 'Henk van der Lubbe' voor zijn bijdrage. In de regiewagen die iets verderop staat, dringt langzaam door wat ze net rechtstreeks hebben uitgezonden. 'Haalde die zanger nou een stuk vlees uit zijn binnenzak?'

'Bloedend hart' is de eerste single van De Dijk. De band heeft nog amper bekendheid. Hun naam komt niet voor in de aankondiging van *Nederland Muziekland*. BZN, Lee Towers en Het Goede Doel zijn de blikvangers. De laatste band heeft net het album *België* uitgebracht, dat zal uitgroeien tot het bestverkochte Nederlandse debuutalbum ooit. Maar de truc met het hart van slager Helleman is opgemerkt.

Podiumacts vormen een vast onderdeel van het repertoire van Huub van der Lubbe. De shows die hij in de beginjaren van De Dijk opvoert zijn ook bedoeld als afleiding. De frontman weet dat hij geen gouden stem heeft en ook zijn techniek niet overhoudt. Zangles heeft hij nooit gehad. Van der Lubbe benadert het zingen als een rol die hij speelt. Hij verplaatst zich in de situatie van het lied en ziet wel wat er dan gebeurt. Om die reden kan hij een lied ook niet twee keer precies hetzelfde zingen. De frontman vaart op zijn gevoel.

'Van der Lubbes doorleefde uiterlijk en zijn even vermoeide stem mogen dan naadloos aansluiten op de lyriek in de meeste nummers, meestal zijn ze slechts met moeite verstaanbaar,' schrijft een muziekrecensent van het *Nieuwsblad van het Noorden* na een optreden in het Drentse Norg. 'Zanger Huub van der Lubbe heeft een beperkt bereik met zijn stem,' schrijft *Het Parool*. 'Hij zou best wat hulp kunnen gebruiken.'

Die zoekt de zanger na het uitkomen van de eerste elpee

van De Dijk, in 1982. Zijn stembanden voelen na optredens regelmatig als schuurpapier, mede doordat de akoestiek in de zalen waarin de band optreedt vaak dramatisch is. Via een kennis komt Van der Lubbe terecht bij Anja Wilbrink. Zij is in opleiding tot mezzosopraan aan de Muziek Pedagogische Academie.

In een klein oefenlokaal in de Jordaan begint ze met eenvoudige oefeningen uit de klassieke muziek, zoals het zingen van een aria of een vocalise; een muziekstuk van één lettergreep. Later leert ze Van der Lubbe aan de hand van het werk van de Italiaanse componist Nicola Vaccai onder meer een zuivere sprong te maken van vijf noten in één keer. Tot zijn eigen verwondering lukt het, na een aantal weken oefenen.

Wilbrink is onder de indruk van het doorzettingsvermogen van Van der Lubbe. Ze zingt Engelse en Nederlandstalige teksten met hem op één vocaal; allemaal op A of E. Bij de Nederlandse teksten kijkt Van der Lubbe wat bedenkelijk, valt haar op. 'Velen nemen bede mede,' moet hij zingen om zijn stem te trainen. En: 'Ada ga ze dra vergaren.' Van der Lubbe tegen Wilbrink: 'Ik denk dat het moderner kan.' Een week later neemt hij zelfgeschreven teksten mee.

Na ruim een jaar stopt Van der Lubbe met de lessen. Zijn timing, gevoel voor toonhoogtes en maatgevoel zijn verbeterd. Hij weet zijn stem professioneel te gebruiken. Zong hij tot die tijd op overtuigingskracht, nu gaat het voornamelijk op techniek. De essentie van de zangles: ontspan, juist als het spannend wordt. Iets dat Van der Lubbe met de jaren steeds beter onder de knie krijgt.

De jeugdsociëteiten van Nederland zijn het werkterrein van De Dijk: van vormingscentrum Pus in Krommenie tot jongeren centrum De Botte Hommel in Bergen op Zoom. Het aantal boekingen voor grotere zalen blijft beperkt. En als het lukt, dan vormt De Dijk het voorprogramma. Zo treedt de band op in het Brabantse Lierop, als opwarmer van De Veulpoe-